

C/2024/876

6.2.2024

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »EU og 2030-dagsordenen: styrket gennemførelse af verdensmålene«

(sonderende udtalelse på anmodning af det spanske rådsformandskab)

(C/2024/876)

Ordfører: **Maria NIKOLOPOULOU**

Medordfører: **Antje GERSTEIN**

Anmodning om udtalelse	Det spanske rådsformandskab, 14.4.2023
Retsgrundlag	Artikel 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø
Vedtaget i sektionen	2.10.2023
Vedtaget på plenarforsamlingen	25.10.2023
Plenarforsamling nr.	582
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	172/2/2

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. FN's særudgave af situationsrapporten om verdensmålene for bæredygtig udvikling afdækker på foruroligende vis, at mange af målene er ude af kurs på globalt plan halvvejs gennem den fastlagte tidsplan⁽¹⁾. Ifølge denne rapport viser en foreløbig vurdering af de ca. 140 mål med data, at kun ca. 12 % er på rette kurs. Tæt på halvdelen er trods fremskridt noget eller meget ude af kurs, og for ca. 30 % ses der enten ingen fremskridt eller tilbagegang til under 2015-referencescenariet.

1.2. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) gentager, at selv om Kommissionen betragter verdensmålene for bæredygtig udvikling som en central del af de politiske retningslinjer, har EU brug for en integreret og omfattende strategi med ambitiøse langsigtede mål og planer, så der på europæisk og globalt plan kan ske hurtigere fremskridt med verdensmålene for bæredygtig udvikling. I stedet for at behandle målene særskilt bør EU anlægge en helhedsorienteret tilgang for at forenkle sine politikker og instrumenter til bæredygtig udvikling.

1.3. EØSU understreger, at Kommissionen er nødt til at påtage sig et langsigtet politisk engagement, der skal vare længere end denne mandatperiode. Den skal forpligte sig til at inddrage interessenter på et tidligt tidspunkt i udformningen og fastsættelsen af dagsordenen, sikre repræsentation af de øvrige institutioner og stille passende ressourcer til rådighed for at sikre en meningsfuld og inklusiv deltagelse af civilsamfundsorganisationer. Verdensmålene for bæredygtig udvikling skal være et langsigtet engagement, der fortsætter efter 2030.

1.4. EØSU understreger behovet for at inddrage civilsamfundet, den offentlige og private sektor, den akademiske verden samt de unge og kvindeorganisationer i gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling. I betragtning af EØSU's nylige positive resultater som facilitator, når det gælder om at afspejle civilsamfundsorganisationernes synspunkter i EU's frivillige revision, opfordrer udvalget indtrængende Kommissionen til sammen med EØSU at opbygge et samlingssted for regelmæssig og struktureret civilsamfundsdialog med deltagelse af virksomheder, fagforeninger og civilsamfundsorganisationer, der arbejder lokalt.

1.5. EØSU mener, at andre vigtige katalysatorer for at fremskynde gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling er samfundets accept, der skal opnås ved at dele omkostningerne og fordelene ved omstillingen proportionelt, en proaktiv kommunikationsstrategi over for modstanden mod 2030-dagsordenen, yderligere investeringer og tilpasning af verdensmålene for bæredygtig udvikling til det europæiske semester samt multilateralisme og opbygning af et stærkt diplomati i forbindelse med verdensmålene for bæredygtig udvikling/den grønne pagt. Omkostningerne ved omstillingen bør ikke være urimelige for virksomhederne, arbejdstagerne eller det øvrige samfund.

⁽¹⁾ De Forenede Nationer, Det Økonomiske og Sociale Råd (maj 2023), *Special edition: Progress towards the Sustainable Development Goals: report of the Secretary-General*, New York, USA.

2. Status ifølge Kommissionen

2.1. Ifølge Kommissionen udgør verdensmålene for bæredygtig udvikling en central del af kommissionsformand Ursula von der Leyens politiske retningslinjer og Kommissionens årlige arbejdsplaner ⁽²⁾. Kommissionen følger en tilgang »på tværs af ministerier og myndigheder« for at gennemføre verdensmålene for bæredygtig udvikling og prioriterer dem i EU's lovgivning, politik og finansiering ⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

2.2. I juli 2023 fremlagde Kommissionen sin første frivillige EU-revision, som bekræftede EU's engagement i 2030-dagsordenen og afspejlede civilsamfundets input. I evalueringen gøres der status over EU's fremskridt med at gennemføre verdensmålene for bæredygtig udvikling både internt og eksternt ⁽⁵⁾.

2.3. Den seneste udgave af Eurostats rapport, *Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context — 2023 edition*, fremhæver de fremskridt, som EU har gjort siden 2015. Selv om fremskridtene har været beskedne på de fleste områder, er der gjort betydelige fremskridt for så vidt angår tre specifikke mål ⁽⁶⁾. På visse områder er fremskridtene imidlertid gået langsommere og sågar den forkerte vej siden 2020 på grund af flere kriser, herunder covid-19-pandemien, klimakrisen og krigen i Ukraine. Selv om virkningerne af covid-19-krisen allerede er synlige i dataene, er det kun de kortsigtede virkninger af krigen i Ukraine, der kan analyseres. Generelt er der gjort betydelige fremskridt med at indfri nogle få socioøkonomiske mål, og der er behov for en større indsats for at sikre miljøbeskyttelse og bæredygtig ressourceudnyttelse.

Der skal gøres mere for at nå verdensmål 13, 15 og 17

2.4. Når det kommer til klimaindsatsen (verdensmål 13), anslås det, at nettodrivhusgasemissionerne allerede er mindsket med 30 %, men der er behov for en større indsats end i de seneste år for at nå det ambitiøse mål om 55 % senest i 2030 ⁽⁷⁾.

2.5. Der kan kun konstateres mindre forbedringer, når det gælder livet på land (verdensmål 15), og der er behov for en større indsats for at standse forringelsen af jord og biodiversitet. Produktionsprocesserne i EU skal revideres, forbedres og innoveres mere konsekvent, og forbrugsmønstrene skal ændres i retning af reelle bæredygtige løsninger på alle niveauer i de europæiske og globale forsyningskæder.

2.6. Udviklingen med partnerskaber for handling (verdensmål 17) har været ret negativ, idet der kun ses synlige forbedringer på to områder: import fra udviklingslande og andelen af husholdninger med højhastighedsinternet ⁽⁸⁾. Ifølge OECD ⁽⁹⁾ er den andel, som de fleste EU-lande har afsat til officiel udviklingsbistand (ODA), utilstrækkelig, og de er ikke kommet længere hen imod målet om at yde 0,7 % af BNI i ODA senest i 2030 ⁽¹⁰⁾.

⁽²⁾ Kommissionen, 2023, *EU's helhedsorienterede tilgang til bæredygtig udvikling*.

⁽³⁾ Kommissionen, 2023, *EU's frivillige revision af gennemførelsen af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling*.

⁽⁴⁾ SWD(2020) 400 final: *Delivering on the UN's Sustainable Development Goals — a comprehensive approach*« (opfyldelse af FN's verdensmål for bæredygtig udvikling — en samlet tilgang).

⁽⁵⁾ Kommissionen, 2023, *EU's frivillige revision af gennemførelsen af 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling*.

⁽⁶⁾ Eurostat, 2023. *Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context — 2023 edition*.

⁽⁷⁾ Eurostat, 2023. *Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context — 2023 edition*.

⁽⁸⁾ Eurostat, 2023. *Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context — 2023 edition*.

⁽⁹⁾ <https://data.oecd.org/oda/net-oda.htm>.

⁽¹⁰⁾ Eurostat, 2023. *Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context — 2023 edition*.

2.7. Ifølge Den Europæiske Revisionsrets særberetning om EU's klima- og energimål ⁽¹¹⁾ er der kun få tegn på, at de ambitiøse EU-mål vil udmønte sig i de tiltag, det kræver at nå de 2030-mål, der angives i den europæiske grønne pagt, Fit for 55-pakken og REPowerEU.

Status for de øvrige verdensmål for bæredygtig udvikling

2.8. Der er gjort betydelige fremskridt i EU med hensyn til at sikre anstændige job og økonomisk vækst (verdensmål 8) ⁽¹²⁾. EU havde en rekordhøj beskæftigelsesfrekvens (74,6 %) i 2022 og er på vej til at nå 2030-målet. Andelen af unge, der hverken var i beskæftigelse eller under uddannelse, var på det hidtil laveste niveau i 2022, og 2030-målet på 9 % er inden for rækkevidde. Investeringerne fortsatte med at vokse betydeligt i 2022 og nåede op på 23,2 % af BNP ⁽¹³⁾.

2.9. Når det gælder om at afskaffe fattigdom (verdensmål 1), sås der i EU forbedringer på tværs af fattigdomsdimensioner i perioden frem til 2019, således at et stigende antal mennesker kan få deres basale behov opfyldt. Siden 2020 har omfanget af fattigdomsbekæmpelse generelt været for lavt, og andelen af fattige varierer betydeligt blandt EU's medlemsstater, hvor børn og unge er særligt berørt af fattigdom og social udstødelse ⁽¹⁴⁾.

2.10. Fremskridtene med at opnå ligestilling mellem kønnene (verdensmål 5) har været relativt positive ⁽¹⁵⁾. Løngabet mellem kønnene er skrumpet ind, og stadig flere ledende stillinger besættes af kvinder. Selv om den kønsbetingede forskel i beskæftigelsesfrekvensen er blevet mindre, er der imidlertid behov for større fremskridt, hvis vi skal nå 2030-målet. Omvendt halter mænd fortsat efter kvinder, når det kommer til at gennemføre en videregående uddannelse.

2.11. EU har gjort gode fremskridt med at mindske ulighed (verdensmål 10), tilbyde kvalitetsuddannelse (verdensmål 4), skabe fred, retfærdighed og stærke institutioner (verdensmål 16), fremme sundhed og trivsel (verdensmål 3) og fremme industri, innovation og infrastruktur (verdensmål 9) ⁽¹⁶⁾. Fremskridtene med at opnå et ansvarligt forbrug og en ansvarlig produktion (verdensmål 12), bæredygtige byer og lokalsamfund (verdensmål 11), værne om livet i havet (verdensmål 14) samt stoppe sult (verdensmål 2) og sikre rent vand og sanitet (verdensmål 6) ⁽¹⁷⁾ har imidlertid været beskedne. Selv om der er sket moderate fremskridt med at opnå ren energi til overkommelige priser (verdensmål 7), tager de seneste data ikke højde for de energirelaterede konsekvenser af krigen i Ukraine som fastsat i det europæiske semester 2023 — forårspakken ⁽¹⁸⁾.

Internationale afsmittende virkninger og deres konsekvenser

2.12. EU har også gjort fremskridt, når det kommer til at skabe positive afsmittende virkninger i form af bruttoværditilvækst (BVT) og samtidig reducere sin nettoimport af råstoffer ⁽¹⁹⁾.

⁽¹¹⁾ Særberetning 18/2023 — EU's klima- og energimål — 2020-målene blev opfyldt, men ikke meget tyder på, at tiltagene til opfyldelse af 2030-målene vil være tilstrækkelige (europa.eu).

⁽¹²⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

⁽¹³⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

⁽¹⁴⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

⁽¹⁵⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

⁽¹⁶⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

⁽¹⁷⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

⁽¹⁸⁾ Kommissionen, 2023, 2023 European Semester: Spring package .

⁽¹⁹⁾ Eurostat, 2023. Sustainable Development in the European Union — Monitoring report on progress towards the SDG in an EU context —2023 edition.

2.13. EU skal i forbindelse med sine fremtidige politikker passe på, at Unionens politiske tilgange ikke skaber nye negative internationale afsmittende virkninger knyttet til forbruget (energi, emissioner, råstoffer, fødevarer eller forbrugsgoder osv.).

3. Status ifølge civilsamfundsorganisationerne

3.1. At civilsamfundsorganisationerne tegner et mere kritisk billede er ikke overraskende og skyldes hovedsagelig, at der i deres rapporter også indgår ikkeofficielle data fra pålidelige kilder såsom Transparency International, følges op på en bredere vifte af indikatorer og i højere grad tages højde for EU's indvirkning på andre lande.

3.2. I den forbindelse bemærker EØSU, at opfyldelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling ifølge civilsamfundsorganisationerne er i alvorlig fare efter tre år med hyppige kriser. Den seneste rapport om bæredygtig udvikling⁽²⁰⁾ og rapporten fra FN's generalsekretær belyser de tilbageslag, som disse kriser har forårsaget for verdensmålene for bæredygtig udvikling og for menneskelig udvikling på globalt plan. I en situation med øgede geopolitiske spændinger og svækket multilateralisme er det imidlertid afgørende at anerkende den enorme værdi, som verdensmålene for bæredygtig udvikling og 2030-dagsordenen har ved at være den mest omfattende, ambitiøse og universelle køreplan for bæredygtig socioøkonomisk velstand, som er mulig uden at overbelaste planeten. Hvis principperne for verdensmålene for bæredygtig udvikling ikke gennemføres, kan det føre til yderligere kriser, hvilket gør det endnu vigtigere for Den Europæiske Union at forstærke sin indsats og anvende verdensmålene for bæredygtig udvikling som kompas for et øget ambitionsniveau indadtil og øget dialog og samarbejde udadtil.

3.3. Flere rapporter har for nylig dokumenteret de utilstrækkelige fremskridt inden for bæredygtig udvikling, både generelt rundt om i verden og i Europa. FN's særudgave af situationsrapporten om verdensmålene for bæredygtig udvikling afdækker på foruroligende vis, at mange af målene er ude af kurs på globalt plan halvvejs gennem den fastlagte tidsplan⁽²¹⁾. Ifølge denne rapport viser en foreløbig vurdering af de ca. 140 mål med data, at kun ca. 12 % er på rette kurs. Tæt på halvdelen er trods fremskridt noget eller meget ude af kurs, og for ca. 30 % ses der enten ingen fremskridt eller tilbagegang til under 2015-referencescenariet.

3.4. Civilsamfundsrapporter baseret på tilgængelige tendensdata viser, at EU allerede før pandemien ikke var på vej til at nå alle verdensmålene for bæredygtig udvikling. Fremskridtene, som allerede var for langsomme, er gået i stå siden 2020⁽²²⁾. I øjeblikket er EU godt på vej til at nå omkring 66 % af de verdensmål for bæredygtig udvikling, der er med i rapporten om bæredygtig udvikling i Europa⁽²³⁾, men for 20 % af indikatorerne er der kun gjort begrænsede fremskridt, og der ses tilbagegang for 13 %. EU står over for betydelige udfordringer på områder såsom ansvarligt forbrug og ansvarlig produktion, bæredygtige fødevarer, klimaindsatsen og sundheden i både land- og havøkosystemer (verdensmål 2 og 12-15). Desuden er der tydelige resultatforskelle på tværs af landene, når det gælder verdensmål 9 (industri, innovation og infrastruktur).

3.5. Derudover er de interne uligheder øget i flere medlemsstater i løbet af de seneste to år, hvilket fremgår af de manglende fremskridt på EU-plan vedrørende mange aspekter af indekset om »ikke at lade nogen i stikken«⁽²⁴⁾. Det er en udfordring at nå verdensmål 17 (partnerskaber for handling) i Europa, hvilket til dels skyldes, at kun fire EU-medlemsstater opfylder målet om at afsætte 0,7 % af deres bruttonationalindkomst til officiel udviklingsbistand.

⁽²⁰⁾ Sachs, J., Lafortune, G., Kroll, C., Fuller, G., Woelm, F., *Sustainable Development Report 2022: From Crisis to Sustainable Development: The SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond*, Cambridge University Press: Cambridge, UK, 2022.

⁽²¹⁾ De Forenede Nationers økonomiske og sociale udvalg (maj 2023), *Progress towards the Sustainable Development Goals, Report of the Secretary-General (Special Edition)*, New York, USA.

⁽²²⁾ Lafortune, G., Fuller, G., Bermont Diaz, L., Kloeke-Lesch, A., Koundouri, P., Riccaboni, A. (2022), *Achieving the SDGs: Europe's Compass in a Multipolar World. Europe Sustainable Development Report 2022*, SDSN og SDSN Europe, Paris, Frankrig.

⁽²³⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om indikatorer, som er bedre egnet til at evaluere målene for bæredygtig udvikling — civilsamfundets bidrag (initiativudtalelse) (EUT C 440 af 6.12.2018, s. 14).

⁽²⁴⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om indikatorer, som er bedre egnet til at evaluere målene for bæredygtig udvikling — civilsamfundets bidrag (initiativudtalelse) (EUT C 440 af 6.12.2018, s. 14).

3.6. Civilsamfundsorganisationer har også konstateret, at visse EU-politikker og instrumenter såsom handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder⁽²⁵⁾ og den europæiske grønne pagt⁽²⁶⁾ ikke er behørigt på linje med verdensmålene for bæredygtig udvikling⁽²⁷⁾. De henviser også igen til den utilstrækkelige inddragelse af civilsamfundets aktører i overvågningen og gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling i EU.

4. Kommende politikker: vigtige forudsætninger for at nå verdensmålene

4.1. EØSU er bekymret over, at EU-lovgivningen er præget af en fragmenteret tilgang til at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling. EU og medlemsstaterne har i stedet brug for en integreret, samlet strategi for at nå målene på europæisk og globalt plan. For at forenkle politikkerne for bæredygtig udvikling og samarbejde effektivt med borgere og videnskabsfolk har EØSU efterlyst, at man vedtager en overordnet strategi⁽²⁸⁾ med en helhedsorienteret tilgang frem for at opdele målene og behandle dem separat.

4.2. Der er behov for mål, frister og køreplaner for at præcisere, hvordan EU planlægger at nå de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling. Planerne kunne være baseret på en mere operationel tilgang såsom de seks omstillinger⁽²⁹⁾, der samler alle verdensmålene for bæredygtig udvikling i seks gennemgribende omstillinger. Hver omstilling er tilpasset myndighedsstrukturen og beskriver en større ændring i de sociale, økonomiske, politiske og teknologiske strukturer, der understøttes af principperne om cirkularitet og om »ikke at lade nogen i stikken«. Denne ramme er blevet tilpasset en europæisk kontekst⁽³⁰⁾ for at skabe en fortælling, der fungerer og er let at kommunikere, samt bidrage til at udbygge synergier og håndtere kompromiser på tværs af mål og delmål. EØSU anser dette for en interessant tilgang, som det er værd at se nærmere på, og som kan tjene som retningslinje for, hvordan målene for bæredygtig udvikling kan gennemføres i praksis. Det er desuden afgørende at ajourføre planen regelmæssigt og fastholde målene, så de stadig gælder efter 2030.

4.3. Andre politikker, der ved første øjekast ikke er direkte knyttet til verdensmålene for bæredygtig udvikling, kan ud over at forbedre borgernes livsstil også være med til at gøre den mere bæredygtig, hvilket vil bidrage yderligere til verdensmålene. Politikker vedrørende tidsorganisering, herunder arbejdstid, fritid og andre tidsmæssige aspekter i folks liv samt byplanlægning kan f.eks. forbedre skole- og arbejdsmæssige resultater, forene familie- og arbejdsliv, udvikle mere intelligente byer med passende offentlige transportsystemer osv. Selv om disse politikområder skal udvikles og gennemføres på regionalt og nationalt plan, er de stadig nødt til at være i tråd med EU's politiske mål. Der bør lægges særlig vægt på at mindske den geografiske ubalance mellem by og land for at undgå affolkning og nedlæggelse af landdistrikter.

4.4. Desuden bør offentlige forvaltningspraksisser og procedurer, navnlig offentlige udbud, og konsekvensanalyser af lovgivningen også udnyttes til at forebygge utilsigtede konsekvenser af nationale politikker. Forbrugsbaserede mål, kost- og energieffektivitetstiltag og innovation kan bidrage til at begrænse afsmittende virkninger på fødevarer, mineraler og andre forsyningskæder. En sådan pakke af tiltag bør understøttes af en klar kommunikationsstrategi, håndhævelsesmekanismer, hvor det er nødvendigt, og omfattende datasystemer på nationalt plan og på EU-, industri- og virksomhedsplan.

4.5. Verdensmålene for bæredygtig udvikling skal omdannes til lokale mål, hvis de skal indfries. Det vil i den henseende være afgørende med lokale og regionale aktører, der forpligter sig til at sikre sammenhæng mellem deres politikker og verdensmålene for bæredygtig udvikling. Lokaliseringen skal understøttes af effektive forvaltningsordninger på flere niveauer. Ud over at indarbejde verdensmålene for bæredygtig udvikling i lokale udviklingsplaner bør der indføres incitamenter, der tilskynder offentlige og private interessenter til at samarbejde, skabe og i fællesskab udforme løsninger på tværs af sektorer.

⁽²⁵⁾ Den Internationale Faglige Sammenslutning (IFS) 2023. Halfway to 2030: A Trade Union Take on the EU and the SDGs. <https://www.ituc-csi.org/halfway-to-2030-a-trade-union-take-on-the-eu-and-the-sdgs?lang=en>.

⁽²⁶⁾ Koundouri, P., et al. (2022). *Financing the Joint Implementation of the SDGs and the European Green Deal. 2nd report of the SDSN Senior Working Group on the European Green Deal*. SDSN Europe.

⁽²⁷⁾ SDG Watch Europe (2023). How far is Europe from achieving the SDGs? Civil Society Spotlight Report. <https://sdgwatcheurope.org/imagining-europe-beyond-growth/>.

⁽²⁸⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om indikatorer, som er bedre egnet til at evaluere målene for bæredygtig udvikling — civilsamfundets bidrag (initiativudtalelse) (EUT C 440 af 6.12.2018, s. 14).

⁽²⁹⁾ <https://resources.unsdsn.org/six-transformations-to-achieve-the-sustainable-development-goals-sdgs>.

⁽³⁰⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om indikatorer, som er bedre egnet til at evaluere målene for bæredygtig udvikling — civilsamfundets bidrag (initiativudtalelse) (EUT C 440 af 6.12.2018, s. 14).

Systematisk overvågning af dialogen og oprettelse af en fast database

4.6. Stærke partnerskaber med flere interessenter samt videnskabeligt baserede forløb bør være en central del af den europæiske politikudformning. Ved at lytte til og tage hensyn til idéer og bekymringer hos virksomheder, fagforeninger og civilsamfundsorganisationer, der arbejder lokalt og har et klart billede af økonomien og de samfundsmæssige behov, vil man kunne fremskynde processen og undgå negative følger ved gennemførelsen af nye politikker.

4.7. Under udarbejdelsen af EU's frivillige revision spillede EØSU en central rolle med hensyn til at indsamle civilsamfundsorganisationernes synspunkter, som derefter blev medtaget i det endelige dokument. I betragtning af det vellykkede samarbejde om denne opgave opfordrer EØSU Kommissionen til sammen med EØSU at opbygge et velegnet forum til strukturel inddragelse af civilsamfundet i gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling. I den henseende er det vigtigt, at Kommissionens langsigtede politiske engagement varer længere end denne mandatperiode, inddrager interessenterne på et tidligt tidspunkt i udformningen og fastsættelsen af dagsordenen, sikrer repræsentation af andre institutioner samt tilstrækkelige ressourcer til at sikre en meningsfuld og inklusiv deltagelse af civilsamfundsorganisationer. Det ville derudover være nyttigt at indgå et samarbejde med større grupper og andre interessenter og disses regionale koordinatore for at fremlægge deres synspunkter i EU- og FN-regi og gøre de forskellige interessenters krav mere synlige ⁽³¹⁾.

4.8. Med henvisning til forslag 39 i den endelige rapport fra konferencen om Europas fremtid stiller EØSU sin unikke rolle inden for EU's institutionelle arkitektur til rådighed med henblik på at bane vejen for og moderere borgerpaneler om bedre opnåelse af verdensmålene for bæredygtig udvikling. EØSU er overbevist om, at debatorienterede demokratiske processer kan forbedre politikkerne og styrke den økonomiske og sociale samhørighed, navnlig i vanskelige overgangsperioder. Unge og uddannelse er afgørende for at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling, da unge vil blive hårdest ramt af de nuværende beslutninger og i stigende grad bekymrer sig om fremtiden.

4.9. Ungdomsorganisationer og kvindeorganisationer er afgørende for at fremme den bæredygtige udvikling og bør få mulighed for at omsætte verdensmålene til nationale, regionale og lokale politikker. EU bør give unge og kvinder i Europa flere muligheder for at påvirke politikken og beslutningstagningen vedrørende verdensmålene for bæredygtig udvikling på alle niveauer og bør følge EØSU's gode eksempel med at inddrage unge i form af en ungdomsdelegeret i EØSU's delegation på klimakonferencer og i EU's rundbordsdiskussioner om bæredygtighed.

4.10. God politisk beslutningstagning udvikles på grundlag af solide data: I en europæisk kontekst er det afgørende at spore og vurdere fremskridt i gennemførelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling, også med hensyn til eksterne forbindelser med partnerlande uden for EU. EØSU opfordrer Eurostat til systematisk at medtage resultatdata fra det europæiske semester i sin database for verdensmålene for bæredygtig udvikling for bedre at kunne vurdere, hvordan det går med at indfri målene i Den Europæiske Union. Eurostat skal fortsat være den officielle datakilde, men er samtidig nødt til at forbedre sig og overveje en mere innovativ tilgang til indikatorer. Desuden findes der civilsamfundsorganisationer, der råder over meget specifikke og yderst værdifulde data, som de politiske beslutningstagere bør tage i betragtning fra sag til sag.

4.11. EØSU er overrasket over, at Kommissionens analyse er baseret på data frem til 2019, navnlig når det drejer sig om verdensmål 1 vedrørende fattigdom. Som følge af de mange kriser, der er opstået siden da — covid-19, stigende renter, høj inflation, høje energipriser og andre følger af Ruslands invasion af Ukraine — er situationen blevet forværret for mange familier. Hvad angår børne- og ungdomsfattigdom, blev det i 2021 anslået, at 24,4 % af alle børn (under 18 år) i EU sammenlignet med 21,1 % af den voksne befolkning (18 år og derover) var udsat for fattigdomsrisiko eller social udstødelse ⁽³²⁾. De seneste tal viser, at 20 % af unge i alderen 15-29 år var udsat for fattigdomsrisiko i 2021, mens fattigdomsrisikosatsen for den samlede befolkning i EU var på 17 % ⁽³³⁾. Derudover var der ifølge FAO 122 millioner flere mennesker på verdensplan, der sultede i 2022 end i 2019, og fødevarerensikkerheden forværredes i Europa ⁽³⁴⁾.

⁽³¹⁾ Se også *Styrkelse af multilateralismen og centrale internationale principper for en regelbaseret orden i en verden i hastig forandring — betydningen af civilsamfundets bidrag til FN-systemet*.

⁽³²⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20221027-2>.

⁽³³⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ILC_LI02_custom_5706066/default/table?lang=en.

⁽³⁴⁾ <https://www.fao.org/3/cc3017en/online/state-food-security-and-nutrition-2023/food-security-nutrition-indicators.html>.

Tilskyndelse til at investere mere i mennesker og infrastruktur

4.12. Verdensmålene for bæredygtig udvikling er i vid udstrækning en dagsorden for investeringer i menneskelig kapital (sundhed, uddannelse og social beskyttelse) og fysisk infrastruktur (elektrificering, ren energi og digital infrastruktur). Derfor har EU brug for en ekspansiv tilgang, der leder offentlige og private investeringsstrømme i retning af at opfylde verdensmålene. Dette kræver sammenhængende og forbedret national planlægning, regulering, rapportering og tilsyn. I den forbindelse kan en tilpasning af semestret til verdensmålene for bæredygtig udvikling også være en effektiv tilgang til at fremme en ny økonomisk model, der er bæredygtig og inklusiv ⁽³⁵⁾.

4.13. Der kan også skabes større accept i samfundet af verdensmålene for bæredygtig udvikling ved at fremhæve den iboende forbindelse mellem politikker for bæredygtig udvikling og velfærd, sunde økonomier, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, kort sagt grundpillerne i et samfunds velfærd på lang sigt. Det er vigtigt at kommunikere klart, hvordan opfyldelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling vil komme forskellige samfundsgrupper til gavn. Det er navnlig afgørende at vise, hvordan verdensmålene for bæredygtig udvikling skaber værdi for virksomhederne, f.eks. ved at generere indtægter gennem markedsdifferentiering, øge investorernes interesse og øge modstandsdygtigheden i forsyningskæden ⁽³⁶⁾.

4.14. Ved at forklare betydningen af verdensmålene for bæredygtig udvikling på en enkel måde og fremhæve fordelene kan man øge accepten i samfundet. Første skridt mod at sikre en grundlæggende forståelse for, hvor vigtige verdensmålene for bæredygtig udvikling er, går via formel eller uformel uddannelse ⁽³⁷⁾. Falske nyheder vedrørende de negative konsekvenser af 2030-dagsordenen skal håndteres på passende vis. I betragtning af at visse populistiske bevægelser, der fremmer udbredelsen af konspirationsteorier, og navnlig højreekstremistiske politiske partier har overtaget en fordrejet fortælling om de negative virkninger af bæredygtig udvikling, er det i lyset af det kommende valg til Europa-Parlamentet afgørende at vedtage en proaktiv og faktabaseret kommunikationsstrategi.

4.15. Et andet element, der vil bidrage til at gøre verdensmålene for bæredygtig udvikling socialt acceptable, er at få borgerne til at se, at ikke blot omkostningerne, men også fordelene ved omstillingen til en grønnere, mere retfærdig og velstående verden også er proportionelt fordelt. For at vinde borgernes tillid i den henseende skal medlemsstaterne og EU desuden vise, at de i praksis formår at sikre en sådan fordeling. Omkostningerne ved omstillingen bør ikke være urimelige for virksomhederne, arbejdstagerne eller det øvrige samfund.

Det eksterne perspektiv: multilateralisme og grønt diplomati

4.16. EU spillede en vigtig rolle forud for vedtagelsen af verdensmålene for bæredygtig udvikling og bør nu indtage en ledende rolle i arbejdet for at sikre et stærkere globalt tilsagn om at nå målene. EU bør gå forrest i diplomatiet for verdensmålene for bæredygtig udvikling/den grønne pagt på topmødet i 2023 om verdensmålene for bæredygtig udvikling, COP28 og på det topmøde om fremtiden, der afholdes i 2024.

4.17. Da lav- og melleminkomstlande står over for store problemer med det finanspolitiske råderum og mangler adgang til international kapital til at investere i 2030-dagsordenen, bør EU gennemføre og styrke de tilsagn, der blev givet på COP27 og G20-topmødet på Bali, og støtte op om FN's generalsekretærs opfordring til en vækstplan for verdensmålene for bæredygtig udvikling med det formål at fordele den byrde, der er forbundet med at finansiere tilpasningen til klimaændringer, samt tabs- og skadesomkostninger mellem de mest ansvarlige lande. EU bør presse på for en massiv udvidelse af finansieringen af verdensmålene for bæredygtig udvikling ved at øge multilaterale udviklingsbankers udlånskapacitet samt for en større reform af den globale finansielle arkitektur og af internationale institutioner, herunder FN, Verdensbanken og IMF. Ved at træffe modige tiltag til at styrke både den internationale finansiering af verdensmålene for bæredygtig udvikling og FN-systemerne kan EU samle andre lande om sine værdier, hvor den menneskelige værdighed, frihed, demokrati og retsstaten er i centrum.

4.18. EØSU opfordrer desuden indtrængende til at styrke indsatsen for at nå målet om at afsætte 0,7 % af bruttonationalproduktet til officiel udviklingsbistand for at fremme bæredygtig økonomisk udvikling og velfærd i udviklingslandene så hurtigt som muligt og senest i 2030. Dette omfatter EU-midler samt midler fra medlemsstaterne.

⁽³⁵⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om EØSU's anbefalinger til en gennemgribende reform af det europæiske semester (Initiativudtalelse) (EUT C 228 af 29.6.2023, s. 1).

⁽³⁶⁾ UNDP. SDG Accelerator. Business and the SDGs. <https://www.undp.org/sdg-accelerator/business-and-sdgs>.

⁽³⁷⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »styrkelse af unges muligheder for at opnå bæredygtig udvikling gennem uddannelse« (initiativudtalelse) (EUT C 100 af 16.3.2023, s. 38).

Begrænsning af de negative afsmittende virkninger på internationalt plan

4.19. Forbruget i EU er forbundet med betydelige negative miljømæssige og sociale afsmittende virkninger i verden. EU har for nylig øget sin indsats for at overvåge og begrænse de negative internationale afsmittende virkninger i ikkebæredygtige forsyningskæder, navnlig ved at samarbejde om omstillingsforløb med sine partnerlande. Robuste bilaterale handelsaftaler, der er i EU's og tredjelandes interesse, er vigtige og bør indeholde spejlklausuler i forbindelse med verdensmålene for bæredygtig udvikling, ikke blot for at undgå afsmittende virkninger og hjælpe andre lande med at hæve deres standarder, men også for at være fair over for de virksomheder og sektorer, navnlig den primære sektor, i EU, der gør en indsats og foretager økonomiske investeringer for at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling.

4.20. De forslag til retsakter i EU, som allerede drøftes, bør ses som oplagte muligheder for at fremskynde processen med at nå målene i 2030-dagsordenen. Forslaget til et direktiv om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed ⁽³⁸⁾, forslaget om et forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde ⁽³⁹⁾ og opfyldelsen af de anbefalinger, der er nævnt i meddelelsen om anstændigt arbejde på verdensplan ⁽⁴⁰⁾, kan bidrage til at nå henholdsvis verdensmål 12 og 8. Desuden vil forordningen om emballage og emballageaffald og direktivet om energieffektivitet have en positiv effekt med hensyn til at nå verdensmålene for bæredygtig udvikling og hindre negative afsmittende virkninger. Endelig mener EØSU, at EU skal spille en ledende rolle i indsatsen for at indfri de verdensmål for bæredygtig udvikling, der indgår i 2030-dagsordenen, i et samarbejde med sine globale partnere. EU bør fortsætte sine bestræbelser på verdensplan og sigte mod løbende at forbedre understøttende aftaler såsom FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv.

Bruxelles, den 25. oktober 2023

Oliver RÖPKE

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽³⁸⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om obligatorisk due diligence (sonderende udtalelse) (EUT C 429 af 11.12.2020, s. 136), Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv (EU) 2019/1937 (COM(2022) 71 final) (EUT C 443 af 22.11.2022, s. 81).

⁽³⁹⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »forbud mod produkter fremstillet ved tvangsarbejde på EU-markedet« (COM(2022) 453 final) (EUT C 140 af 21.4 2023, s. 75).

⁽⁴⁰⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om anstændigt arbejde på verdensplan (COM(2022) 66 final) (EUT C 486 af 21.12 2022, s. 149).